

Студијски програм: Студије политике, модул: Политичке институције, јавна администрација и јавни сектор
Назив предмета: Четврта грана власти – контролна тела и јавна администрација
Наставници: проф. др Милан Јовановић, проф. др Дејан Миленковић, сарадница Агатина Петровић
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
<p>Циљ предмета</p> <p>Циљ предмета је да студенте мастер студија упозна са теоријским и практичним импликацијама тзв. Концепта „четврте“ власти, у оквиру система поделе власти и политичким системима савремених држава. Наиме, од 60-тих година 20. века у савременој држави долази до брзог ширења специфичне врсте, пре свега, државних органа на централном нивоу, у чијој основи је контролна и регулаторна функција, а чији су корени могу наћи још крајем XVIII века у шведској институцији омбудсмана, као и првим специфичним државним ревизорским телима насталих у овом периоду у Великој Британији. Док је првобитно, њихова улога била контрола других државних органа у класичном трипартитном систему поделе власти, 50-тих година XX века у САД, настају нови облици, првенствено специфичних агенција и тела, које врше, ван класичног устројства државног апарата, регулаторну и далеко сложенију и ширу контролну функцију, која обухвата различите (не само државне) субјекте у оквиру слободе тржишта, привредног развоја, комуникационих технологија, заштите података, тржишта финансијског капитала и сл). До развоја оваквих, специфичних органа и организационих облика, у Републици Србији долази тек након 2000 године, те би проучавање појединих, како оних који постоје у Републици Србији, тако сличних у компаративним политичким системима, пружио студентима мастер студија могућност да се упознају са теоријским и практичним импликацијама њиховог настанка и развоја „проширеног“ концепта система поделе власти као и њихове улоге у политичком систему како Републике Србије тако и других земаља света (првенствено европских).</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студенти мастер студија биће оспособљени да разумеју концепт „четврте“ власти, значај проширења и допуне традиционалног концепта поделе власти кроз настанак и развој специфичних органа, тела и других организационих облика у савременој правној држави и савременим политичким системима, као и да се упознају са њиховим значајем у обављању контролне и регулаторне функције, кроз конкретне примере органа и тела који данас постоје у Републици Србији као и у другим земљама, као и кроз компаративну анализу и студије случаја њиховог рада и деловања.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Теоријски концепт поделе власти и концепт „четврта власт“; Теоријска схватања односа традиционалног концепта поделе власти и концепта „четврта“ власт; Однос законодавне власти према „четвртој“ грани власти; Однос „четврте“ власти, према судској власти. Однос контролних и регулаторних тела према извршној власти и јавној администрацији. Компаративна анализа контролних и регулаторних тела у политичким системима. Оснивање, овлашћења, начин функционисања, резултати и последице деловања контролних и регулаторних тела у различитим доменима: заштите људских права, спречавања корупције; слободе приступа информацијама и заштите података о личности; Компаративна анализа институције са спречавање дискриминације и заштиту равноправности; трошења буџетских средстава; рада електронских медија; заштите и слободе тржишта, спречавања монопола и обезбеђења конкуренције као и правилности трговања хартијама од вредности; енергетике; заштите информације од јавног значаја и заштите података о личности, и др.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Студенти ће истраживати деловање контролних тела и њихово место у политичком систему кроз студије случаја појединих органа, тела и агенција, тј. њихових докумената, ради утврђивања начина њиховог утицаја на друге државне органе и тела, као и њихов утицај на друге субјекте чији рад контролишу и регулишу.</p>
Литература

Давинић, М., (2018) Независна контролна тела у Републици Србији, Досије студио, Београд, стр. 322 ISBN 978-86-6047-277-1

Миленковић, Дејан, Матић-Бошковић, М., Међусобни односи независних органа и правосуђа у Србији, Фонд за отворено дрштво, Београд, 2018, ISBN 9788682303572.

Verschuere, B., Verhoest, K., Meyers, F., Peters, B.G. (2006.), „Accountability and Accountability Arrangements in Public Agencies“. U: T. Christensen i P. Lægreid (ur.) *Autonomy and Regulation. Coping with Agencies in the Modern State*. Cheltenham, UK; Northampton, MA, USA: Edward Elgar.

Field, C. (2012.), „The fourth branch of government: the evolution of integrity agencies and enhanced government accountability“ *Australian Institute of Administrative Law (AIAL)*, Forum no. 72: 24-33.

Christensen, T., Lægreid, P. (2007.), „Regulatory Agencies – The Challenges of Balancing Agency Autonomy and Political Control“. *Governance* 20(3): 499-520.

Ackerman, B. (2000.), „The New Separation of Powers“. *Harvard Law Review*, 113(3):633-725.

Миленковић, Д., Јавна управа – одабране теме, Факултет политичких наука-Чигоја штампа, Београд, 2013 (стр. 195-290).

Народна скупштина Републике Србије и независни државни органи/тела, зборник радова (Ур. Борис Чамарник, Јелена Манић, Биљана Леденичан) Народна скупштина Републике Србије-УНДП, Београд, 2010, стр. 133-165 ISBN 978-86-7728-126-7 [COBISS.SR-ID 176293900]

Миленковић, Д., Приручник за примену Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности/УНДП, Београд, 2010. стр. 173. ISBN 978-86-912589-1-7

Лилић, Стеван, Миленковић, Дејан, Ковачевић, Вучо, Биљана, *Омбудсман – упоредно право, законодавство и пракса, међународни документи*, Комитет правника за људска права, Београд 2002, ISBN 86-83209-09-1.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30
------------------------------------	------------------------------	------------------------------

Методe извођења наставе
 предавања, групне расправе, нацрт истраживања, консултације и испит

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		Писмени/усмени испит	50
практична настава	30		
колоквијум-и	/		
семинар-и	20		